

Za gospodarje

Maribor dne 27. septembra 1933.

Hmeljska kupčija.

Savinjska dolina: V hmeljski kupčiji traja prejkoslej mirno razpoloženje. Pri slabem zanimanju in povpraševanju so cene nekoliko oslabele in se plačuje zadnji čas za prvovrstno blago 70 do 75 D, za drugovrstno 65 do 70 Din, za slabše tudi nekaj manj. Producenti prodajajo le počasi in previdno. Računajo, da je dosedaj prodanega iz prve roke že do 60 odstotkov letošnjega pridelka.

Vojvodina: Hmeljska kupčija se je v začetku prav živahno razvijala in so se cene hitro dvigale, toda kmalu je postalo mirneje in zadnji čas prišlo skoro do popolnega zastoja. Pri le slabem povpraševanju se plačuje sedaj 60 do 70 Din za 1 kg. Producenti pričakujejo zopet boljše cene in živahnejše kupčije.

Češkoslovaška: Tržišče je mirno, povpraševanja in zanimanja razmeroma malo. Cene so oslabele in se plačuje sedaj za prvovrstno blago 100 do 108 Din, za srednje 96 do 100 Din in za slabše 87 do 96 Din za 1 kg. Cene za prvovrstno blago se še precej drže, za slabše pa se nudijo vedno nižje cene. Producenti vztrajajo na dnevnih cenah. Znamkovanih je bilo dosedaj 915 bal letošnjega ža-teškega pridelka v skupni teži 1170 stotov. Tudi v Uštku in Roudnici je postala kupčija zelo mirna; pri mirnem povpraševanju se plačuje zadnji čas 78 do 87 Din za 1 kg. Podobno je v Dubi, kjer se plača 70 do 72 Din za 1 kg, in enako mirno tudi v Tršicah, kjer se nudi 60 do 70 Din za 1 kg.

Nemčija: Tržišče v Nürnbergu se še vedno ni moglo prav razviti ter izkazuje le malo prometa; notiral je zadnji čas Hallertauski hmelj 98 do 105 Din, Tett-nangski 112 do 117 Din in gorski 73 do 88 Din za 1 kg. Zaključna tendenca je zelo mirna. Nekoliko živahnejše je nakupovanje iz prve roke zunaj v posameznih okoliših in se plačuje Spalt po 100 do 110 Din, Hallertau po 80 do 105 Din,

Tett-nang po 98 do 115 Din, Pfalz po 80 do 90 Din, Jura po 95 do 110 Din, Aisch-grund po 73 do 77 Din in Hersbruck po 65 do 88 Din za kg, vse le boljše in naj-boljše blago. Nemška hmeljska promet-na družba je pridno na delu in čvrsto drži cene.

Francija: Obiranje je v glavnem končano, pridelek glede množine zelo različen. Kupčija se polagoma in previdno razvija. Prvotno se je plačevalo v Alza-ciji po 77 do 80 Din, zadnji čas pa se že tudi po 80 do 86 Din za 1 kg.

Anglija: Obiranje se v glavnem nagi-ba h koncu. Priderek je glede kakovosti prav dober, glede množine pa je precej razočaral in ne bo dosegel cenitve. Na tržišču je za letošnji pridelek zani-manje že prav živahno. Kupčija pa se še ni pričela, ker Marketing Board še ni do-ločil cene. Za starejše letnike je zani-manje skoro docela ponehalo in so cene le po imenu.

Amerika: Obiranje bo v kratkem končano, toda pridelek cenitve ne bo dose-gel. Na tržišču vlada še skoro popolno zatišje, ker se letošnji pridelek, ki je nad 50 odstotkov itak že prodan v pred-prodaji, še malo trži, za starejše letnike pa tudi ni več dosti zanimanja. Notira pa, več ali manj po imenu, lanski letnik 38 do 43 Din, predlanski 30—34 Din in starejši letniki 20 do 24 Din za 1 kg ter uvoženi hmelj iz Evrope lanskega pri-delka 96 do 100 Din za 1 kg; za prvi le-tošnji hmelj iz Kalifornije, ki pa je bolj slabe kakovosti, se ponuja 40 do 48 Din za 1 kg. (Opomba uredništva: Nazadova-nje cen v Združenih državah je v obilni meri le posledica padca dolarja.)

Belgija: Na tržišču je tendenca mirna. Letošnji hmelj notira 46 Din za 1 kg.

Poljska: V hmeljski kupčiji je zadnji čas le bolj mirno razpoloženje. Cene so nekoliko oslabele in se pri mirnem povpraševanju plačuje sedaj 60 do 75 Din za 1 kg.

Vse cene na inozemskih tržiščih so preračunane po pariteti v Zürichu.

Splošno: Na vseh tržiščih je zadnji čas razpoloženje zelo mirno in so tudi cene oslabele. Radi letošnjih razmeroma visokih cen pivovarska industrija še vedno odlaša z nakupovanjem v večjem obsegu in izpopolnitvijo svojih zalog. In prav tako se še odlaša z nakupom na račun Amerike, ker tam hmeljska kupčija še miruje in je vsaka kalkulacija za izvoz v Ameriko radi stalnega padanja tamkajšnje valute zelo negotova. Tudi zamotani devizni predpisi zelo otežujejo razna nakazila in tako povzročajo pomanjkanje potrebne gotovine. Vse splošna negotovost v vseh pravicah otežkoča obče vsako dalekosežnejšo kalkulacijo. Položaj je zato zelo nejasen in do skrajnosti zamotan. Vsekakor se z živahnejšo kupčijo računa šele za pozneje.

Vprašanja in odgovori.

V. P. G. Ali bo kedaj kaj boljše glede denarja, da ga dobimo iz posojilnice? — Naša sedanja vlada je prejela temeljite predloge v tej zadevi od strokovnjakov. Sedaj je samo v njenih rokah, da jih izvrši. V drugih državah so premagali s pomočjo Narodne banke take težkoče v nekaj mesecih. Tudi ljudje sami bi lahko nekaj dopomagali, ako bi zopet vlagali, pa vsak samo dviga, denar pa leži doma mrtev. Je pač vsestransko nezaupanje največja nesreča.

B. G. v O. Bil sem porok z drugim. Pri razpravi je drugi porok prevzel menici in si dal dolg vknjižiti na svoje posestvo. Ali sem jaz sedaj prost? — Ako je vaš soporok izjavil, da plača vse sam, ste seveda prosti.

S. K. v B. Ali smem v času kaderske službe biti član dopisne trgovske šole? — Smete že, samo zmagovali ne boste, ker morate za dopisno šolo imeti vendar nekaj ur na dan časa, kar vam vojaška služba ne da.

M. St. v H. Od leta 1925 dalje mi niso predpisali davka za travnik v Čakovcu. Sedaj pa terjajo vse naenkrat. Ali sem dolžen plačati? — Plačajte davek za zadnja tri leta, za ostanek recite, da ne plačate. Ne morete.

M. M. v M. Agenti hodijo okrog za neko »Samopomoč« iz Splita. Ali je varno?

— Če je celo oblast zahtevala, da morajo te »samopomoči« izpremeniti svoja pravila, potem se zavarujte le tam, kjer so jih že izpremenili. V Mariboru pišite na »Karitas«, Orožnova ulica.

L. Š. v T. Ali bo kmalu ukinjen zakon o zaščiti države? — Menda še ne kmalu.

Isti: Ali lahko zarubijo kolo, ki sem ga podaril prijatelju? — Ako dokažete, da ste ga res podarili, ne. Sicer pa pustite, če je kolo res čisto za nič, da napravijo dražbo.

Š. V. v P. Sosed nad 10 let ni vozil po neki poti, sedaj pa hoče; ali smem prepovedati? — Če je pot vknjižena ali javna, ne smete, sicer pa lahko.

K. F. v B. Naredil sem pogodbo za neko mizarско delo, ki je pa mene več stalo, kakor sem dobil zanj. Ali lahko višek terjam? — Ne, smete le pogodbo razveljaviti, ako je škode za nadpolovično vrednost ter se tej pravici niste pri pogodbi tudi odrekli.

A. H. v P. Kje izhajajo listi »Novine«, »Časopis za zgodovino in narodopisje«? — »Novine« so v prekmurščini pisan list, izhajajo v Črensovcih (Prekmurje). »Časopis za zgodovino« pa izhaja v Mariboru pri Zgodovinskem društvu, je strokovno-znanstven časopis.

J. Š. v P. Vojak sem bil, invalid sem in sedaj naj še vojnico plačam? — Res ni pravilno. Pojdite za vojno knjižico kot dokaz na davčno oblast, kjer jim dokažite, da ste vojnice prosti.

Ljudski pravnik.

Služnostna pravica voznje. A. L. G. C. Občinska komisija Vam je dovolila, da smete voziti po poti, ki pelje čez sosedov svet, čeprav tam doslej niste vozili in tudi niste imeli nobene pravice. Vprašate, če smete voziti, ker Vam sosed to brani. — Vprašanje je nezadostno, da bi Vam na to lahko točno odgovorili. Zdi se nam, da gre za zasebno pot, vsled česar nimate pravice voziti čez sosedov svet, ako Vam sosed tega ne dovoli. Ako pa je pot javna, čeprav samo občinska, pa smete po njej voziti. Ako je pot čez sosedov svet zasebna, pa je sicer zarisana v mapi, na stvari ničesar ne spremeni in Vam zaradi tega tudi ni nastala nobena pravica, ako iste doslej niste izvrševali in priposestvovali. Da

si ne nakopljete nepotrebnih pravnih stroškov, uredite zadevo s sosedom na prijateljski način.

Pravica do zaslužka. K. B. G. Pred 28 leti ste vzeli k sebi 2 leti starega otroka na vso oskrbo. Ko je dotična deklica bila stara 28 let, se je poročila. Za vso oskrbo do 28. leta ste Vi skrbeli, njena mati ji je semtertja prinesla kako obleko. Njena mati Vam je tudi pošiljala svoje prihranke, da ste jih naložili v domači hranilnici, ter se je tega denarja nabralo okoli 30.000 Din. Za poroko ste vzeli na materino knjižico znesek 25 tisoč Din in ga dali dekletu za doto. Nevesti ste Vi kupili obleko iz svojega in ste pogostili 15 ljudi ter ste ji dali tudi veliko novo omaro za obleko. Odpravili ste jo s svoje hiše, kakor da bi bila Vaš otrok. Sedaj, ko je preteklo od časa poroke že 18 mesecev, Vam je zapretila, da Vas bo tožila za zaslužek za tri leta nazaj mesečno po 200 Din, ako ji ne izplačate dote. Ker niste imeli z njo sklenjene nobene službene pogodbe in tudi pri ženitni pogodbi niste prevzeli nobene obveznosti in ste samo ustno rekli, da bo po Vaši smrti nekaj dobila, vprašate, če Vas res more tožiti na plačilo za triletni zaslužek. — Čeprav niste imeli z osebo, ki ste jo pred 28 leti vzeli v svojo oskrbo, sklenjene nobene službene pogodbe, odgovarjate po našem mnenju kljub temu za plačilo zaslužka za zadnja tri leta, oziroma ker je od tega poteklo že 18 mesecev, samo še za plačilo ostalih 18 mesecev. Mesečno morate plačati toliko, kolikor je pri Vas krajevno običajno. Ker svojim obveznostim na plačilo zaslužka ne morete uiti, je najbolje, da se mirno poravnate.

Razna obvestila.

Ob bližajoči trgatvi si lahko preskrbi jo vinogradniki kulture čistogojenih kvasnic na banovinski kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru, Vrbanova ulica 63, posebno letos, ko se je nadejati, da bo grozdje zelo pozno zorelo in da bo prišel vinski mošt pozno v klet. V kleti bo našel mošt razmeroma zelo nizko temperaturo in ne bo hotel prevreti. Nprevreti mošt bo povzročil skrb lastnikom, ker se ne bo očistil in ker mu preti nevarnost, da se bodo škod

ljivi mikroorganizmi v njem razvijali. Da temu odpomoremo, je potrebno spraviti vinski mošt po možnosti takoj v vrenje, da se torej vinski mošt sam ob sebi zagreje in da mu ne bo hladna klet kos. Primerno hitro vrenje dosežemo z uporabo čistogojenih kvasnic, ki jih moramo pravočasno naročiti pod gori omenjenim naslovom. Posamezna cevka stane 2 Din, navodilo k uporabi stane 1 D. Naročila je kolekovati s kolkom 5 Din. Razpošilja se po povzetju.

Poziv vsem onim hmeljarjem, ki so prodali svoj pridelek na podlagi pismenih kupnih pogodb, blaga pa sedaj, ko hmeljske cene padajo, kupci nočejo prevzeti, da v najkrajšem času pošljejo Hmeljarskemu društvu v Žalcu ali originalne ali pa overovljene prepise kupnih pogodb, da zamore društvo tozadevno ukreniti vse potrebno. — Hmeljarsko društvo za Slovenijo.

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu je podaljšan rok za vlaganje prošenj do 1. oktobra, ker je praznih še nekaj mest v letni ošoli.

Kongres in razstava vinogradnikov in sadjarjev v Beogradu. Na vseučilišču v Beogradu se bo vršil od 7. do 15. oktobra kongres in razstava vinogradnikov ter sadjarjev v Beogradu. Glavni savez vinogradnikov in sadjarjev je določil, da za razstavo vina in žganja v steklenicah ni plačati nobene pristojbine, samo razstavljeno blago preide v last razstavne uprave. Poleg vina in žganja se sprejemajo za razstavo vse vrste grozda ter svežega in predelanega sadja. Interesenti lahko pošljejo tudi večje količine sadja za prodajo po dnevnih cenah. Razstavljalci dobe na predlog ocenjevalne komisije posebne nagrade. Informacije daje: Uprava Zemaljske izložbe vina i voča, Beograd, poštni pretinac 646.

Izvoz iz dravske banovine. Po statistiki kmetijske vzorne in kontrolne postaje v Mariboru je znašal izvoz vina iz njenega področja v avgustu 42.150 litrov. Od januarja do konca avgusta je bilo izvoženo v Avstrijo, Češkoslovaško, Holandsko, Nemčijo, Švico in Belgijo skupno 685.489 litrov vina.

Konzum piva v Ameriki se stalno dviga. Po podatkih zveze ameriških pivovarjev se konzum piva v Zedinjenih državah nadalje dviga. Prvi mesec po uki-

njenju prohibicije (alkoholne prepovedi), to je v aprilu, je bilo iztočenih 1,850.000 sodčkov piva, naslednji mesec 3,090.000 sodčkov, v juniju 3,270.000 sodčkov, v juliju pa 3,410.000 sodčkov. V prvih štirih mesecih po ukinjenju prohibicije so v Ameriki iztočili 11.6 milijona sodčkov piva, to je 13.6 milijona hektolitrov. — Ameriški konzum piva je sedaj že za eno tretjino večji nego konzum v Nemčiji.

Trgovina z vinom v naši dravski banovini. Ta mesec je vinska trgovina povsod zelo oživila in zato so tudi cene povsod znatno poskočile in sicer za 1 do 3 Din nasproti juliju-avgustu. Ker so rdeča vina po večini pošla, se je pričelo zanimanje tudi za dolenska in belokrajinska bela vina, ki so doslej le s težavo šla v promet. Obetajoče se slaba trgatav, ki ne bo kaj prida ne po količini in ne po kakovosti, sili vinske trgovce in večje gostilničarje do zadostne preskrbe z lanskimi vini. Vinogradniške kleti se vidno praznijo, osobito onih vinogradnikov, ki se še vedno zadovoljujejo z zmernimi cenami.

Porast vinskih cen v Dalmaciji. Kakor poročajo iz Knina, je stanje vinogradov v Zagorski Dalmaciji zelo slabo. Po mnenju strokovnjakov bo pridelek letos za kakih 40 odstotkov manjši nego lani. Cene vinu se dalje dvigajo. Boljša vina stanejo 300 do 450 Din za 1 hektoliter, za slabša pa plačujejo 200 do 250 Din za 1 hektoliter.

Slabo kaže za izvoz naših prašičev v Čehoslovaško republiko. »Prager Tagblatt« prinaša važno notico pod naslovom: »Na poti k državi-izvoznici prašičev.« Pravi, da je po statistiki stanja prašičjereje za 1. julija letos pričakovati velike ponudbe v prihodnjih mesecih, ker je število plemenske živine zelo naraslo. Poleg tega je v prvi polovici konzum svinjine padel od 911 na 801 mil. kilogr. Iz tega sledi, da tudi popolna prepoved uvoza ne more izboljšati položaja. Domači konzum je padel v prvi polovici letos za 272.000 glav, uvoz je znašal 59.000 glav (lani 65.000 kom.). Čehoslovaška bo celo prisiljena izvažati.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg 23. septembra 1933. — Pripeljanih je bilo 44 zaklanih svinj in

je bilo meso po 11—12 Din, špeh 12—14; pšenice 12 vreč po 1.50, rži 7 po 1.25, jačmena 19 po 1.25, koruze 16 po 1.25, ovs 15 po 1—1.25, prosa 9 po 1.75, ajde 5 po 1.25, fižola 14 po 1.50—2; krompirja 14 vozov z 86 vrečami po 0.50—0.75, čebule 12 z 48 vrečami po 1.50—2, zelja glav 17 vozov po 0.50—2; radi slabega vremena krme in slame ni bilo. Perutnina: kokoši 86 po 20—30, piščanci 1072 pg 20—50 par, gosi 15 po 30—40, purani 18 po 30—45, race 38 po 15—20, domači zajci 30 po 5—20. Cene jabolkam 3—4, hruškam 3—5, slivam 2—3, breskvam 6—10, črnicam 1.50, grozdju 6—10, orehom celim 6, luščenim 28—34, mleku 2—2.25, maslu surovemu 20—24, čajnemu 28—30, kuhane mu 28, jajcem 0.75—1 Din.

Mariborski svinjski sejem 22. 9. 1933.

Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 280 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 100 do 120 D 7—9 tednov stari 180 do 200 Din, 3 do 4 mesece stari 250 do 300 Din, 5—7 mesecev 350 do 420 Din, 8 do 10 mesecev stari 500 do 580 Din, 1 leto stari 650 do 700 D. 1 kg žive teže 7 do 8 Din, mrtve teže 9.50 do 10.50 Din. Prodanih je bilo 118 svinj.

Ptujski sejm. Konjski in goveji sejm v torek dne 19. t. m. je bil razmeroma dobro obiskan. Prignanih je bilo 109 konj, 301 krava, 95 telic, 124 volov in 26 bikov, skupaj 655 glav. Tudi kupčija ni bila slaba; prodanih je bilo 299 glav. Cene: krave 2—4 Din, telice 2.50 do 4.50, voli 3—4.50 Din, biki 3—4 Din za 1 kg žive teže; konji po kakovosti 500 do 2800 Din. Sejem za prašiče v sredo dne 20. t. m. je bil dobro založen; pripeljanih je bilo 218 svinj in 156 prascev, skupaj 374 komadov. Kupčija je bila slaba, prodalo se je le 146 rilcev. Cene: 7—8 Din za kg žive teže, prasci pa po kakovosti od 115 do 275 Din. — Prihodnji konjski in goveji sejem bo dne 3. oktobra t. l.; svinjski sejem dne 27. t. m.

Mesne cene v Maribor. Volovsko meso I. vrste 1 kg 10 do 12 Din, II. vrste 8 do 10 Din, meso od bikov, krav in telic 5 do 7 Din, telečje meso I. vrste 10 do 14 Din, II. vrste 8 do 10 Din, svinjsko meso sveže 10 do 16 Din.